

‘Stockholmia 2019’: een thematische terugblik

De afgelopen zomermaanden zijn in diverse bladen zeer lovende artikelen over ‘Stockholmia 2019’ gepubliceerd. Zo kopt de Duitse *Philatelie* van juli 2019: “Royalser Glanz und perfekte Show”, gevolgd door mooie woorden over de duizenden bezoekers en hetgeen ze daar hebben beleefd: “uniek voor de laatste twintig jaar..., talloze parallel-sessies, seminars en diverse congressen...”

‘Stockholmia 2019’ was zeker uniek te noemen. Vooral omdat het als een clubevenement werd georganiseerd (ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de Royal Philatelic Society of Londen). Het is niet makkelijk voor te stellen dat dit ooit nog door een andere club kan worden geëvenaard. Vijf dagen lang (van 29 mei tot en met 2 juni 2019) een enerverend programma. Op een toplocatie (bij het station) in een Europese hoofdstad. Er kwamen 7832 bezoekers uit 51 verschillende landen, het werd koninklijk geopend en kende veel lezingen, naast de 289 competitieve tentoonstellingsverzamelingen en 98 inschrijvingen voor de literatuurklasse. Het had wel een exclusief karakter (zoals de Royal een exclusieve vereniging is) en zorgde voor mooie herinneringen. Zoals aan het palmaresdiner, met meer dan 700 deelnemers bij het zeventiende-eeuwse oorlogsschip in het Vasa museum (1 foto: *STOCKHOLMIA 2019/Dane Garrod*). Met een thematische blik kan het geen toeval zijn dat Jonas Hällström – verantwoordelijk voor de organisatie – als thema *zeilschepen* verzamelt.

En de thematische klasse?

De thematische klasse maakte voor zo’n 6% deel uit van ‘Stockholmia 2019’. Er waren 20 thematische verzamelingen in de competitieve klasse (op een totaal van 289). Hiervan kwamen er twee uit België en twee uit Nederland. En de 6% gold ook voor de seminars en lezingen. Over vijf dagen was in het programma voor liefst 231 uur aan lezingen, seminars en congressen opgenomen. Zie afbeelding 2 voor een impressie van het programma voor slechts enkele uren op één dag, met onder meer een lezing van thematicus Gunnar Dahlvig (foto: *STOCKHOLMIA 2019/Dane Garrod*).

TODAY'S PROGRAM

Hour	Room	Activity
11.10-11.40	Auditorium	ABPS The Philatelic Congress of Great Britain: Egyptian Maritime Postal History 1845-1889 by Hany Salam RDP
11.00-12.00	Room 21	Philatelic Tidbits or Culinary Philately (Gunnar Dahlvig RDP FRPSL)
11.00-12.00	Room 22	Master class in postal stationery (Sandeep Jaiswal)
10.00-12.00	Room 23	Exhibiting Your Material in the Open Philately Class Some Ideas That May Help (Jenny Banfield)
10.00-13.00	Room 24-25	British West Indies Study Circle meeting (Simon Richards FRPSL, coordinator)
10.00-12.00	Room 26	Forces Postal History Society meeting (Richard Berry FRPSL)
10.00-18.00	Room 31	STOCKHOLMIA 2019 LIBRARY Reading room open to the public
11.00-12.00	Room 32	Social Philately – a mere Paraphrase of History or a new Source of Historiography? (Heinz Wewer)
11.00-12.00	Room 33	Postal History and its Potential Social Impact (Kees Adema RDP FRPSL)
11.00-12.00	Room 34	Tidig Orlogspost (Richard Bodin FRPSL)

Op specifiek thematisch gebied ging het om zo’n dertien uur. Weliswaar is dat enerzijds slechts een beperkt deel van het totaal, anderzijds zijn er niet veel evenementen meer waar méér dan dertien uur aan lezingen voor

thematici wordt ingeruimd. Maar misschien was het wel te veel van het goede. In het algemeen werden lezingen goed bezocht, maar het kon natuurlijk niet anders dan dat het ook ten koste van elkaar ging.

Het palmares

Van de 289 verzamelingen ontvingen 218 collecties een beoordeling tussen 85 en 98 punten. 75% van de collecties op 14% van de beoordelingsschaal.... elk punt in de beoordeling wordt dan een (te) groot punt. Het vraagt om een verandering van de systematiek. Allerlei alternatieven zijn denkbaar, zoals verfijning of herijking van de schaal en/of relatieve beoordelingen (het draait dan niet zozeer om punten, maar om volgorde van de beste collectie, de tweede etc.) Hopelijk komt het er eens van.

De jury vond het niveau van de getoonde collecties uiteraard bijzonder hoog. Bij het palmares-diner werd dan ook grappend aangegeven dat het veel zeldzamer is om een bronzen medaille te ontvangen (1 van de 289) dan een groot gouden (65 stuks), zie tabel 1. De drempel voor minder gevorderden wordt echter wel hoger en hoger....

Het palmares-boekje bevat overigens een gedetailleerd overzicht van de beoordeling van alle verzamelingen met Joachim Maas uit Duitsland als winnaar met 97 punten. De transparante toekenning van alle punten vind ik een voorbeeld voor andere tentoonstellingen.

Ik verwacht meer voordelen (leren van verzamelingen op specifieke onderdelen die door de jury zijn gewaardeerd) dan nadelen (moeizame vergelijkingsdiscussies die je nu ook hebt).

Ik had helaas op de laatste tentoonstellingsdag te weinig tijd om zelf op deze manier van andere collecties te leren. In tabel 2 vindt u een uittreksel uit het overzicht in het palmares-boekje met betrekking tot de NVTF-leden.

1 - Bekroningen tijdens 'Stockholmia 2019'

	punten	totaal	in de thematische klasse
Groot goud	95-100	65	5
Goud	90-94	78	2
Groot verguld zilver	85-89	75	5
Verguld zilver	80-84	41	3
Groot zilver	75-79	19	3
Zilver	70-74	7	1
Verzilverd brons	65-69	2	0
Bron	60-64	1	0
Certificaat	t/m 59	1	1

2 - Resultaten van NVTF-leden in de thematische klasse met de beoordeling per criterium

naam inzender	titel van de verzameling	titel en plan	ontwikkeling	vernieuwing	thematische kennis	filatelistische kennis	kwaliteit	zeldzaamheid	presentatie	totaal	medaille
André Scheer	Masks of the Universe	14	14	5	15	13	9	17	4	91	G
André Scheer	Air strikes to win	13	12	5	14	13	8	17	4	86	LV
Mark Bottu	Music: talking with God	12	14	5	14	13	8	15	4	85	LV

STOCKHOLMIA2019
29 MAY - 2 JUNE

**THE INTERNATIONAL CELEBRATION
OF THE 150TH ANNIVERSARY OF THE
ROYAL PHILATELIC SOCIETY LONDON**

Exposeren op ‘Stockholmia 2019’: mijn eigen ervaring

Vanaf de eerste aankondigingen van ‘Stockholmia 2019’ wilde ik op de tentoonstelling exposeren. Het liefst met een luchtvaartcollectie. Dit omdat ik dat in 1986 ook deed in Stockholm. Dat was voor mij voor het eerst internationaal bij de jeugd (en eenmalig vanwege de leeftijds-grens), met een thematische collectie over de supersonische burgerluchtvaart (vooral de Concorde).

Om op ‘Stockholmia 2019’ mee te mogen doen, moest ik wel lid worden van de Royal (omdat het een (grote) clubtentoonstelling was, niet een ‘reguliere’ internationale FIP- of FEPA-tentoonstelling).

Vanwege berichten over mogelijke overinschrijving schreef ik in met twee collecties die voor mij geschikt waren om daar te laten zien: een astronomiecollectie en mijn relatief nieuwe collectie over lucht oorlog. Tot mijn verbazing werden beide collecties aangenomen, mogelijk omdat er voor de thematische klasse niet zo heel veel aanmeldingen waren. Met enige reserve vroeg ik een jurygesprek aan voor beide collecties. Ik wilde vooral feedback op mijn nieuwe luchtvaartcollectie. Voor het jurygesprek over de astronomiecollectie had ik weinig verwachtingen na louter teleurstellende gespreks-

ervaringen in Washington (2006), Wenen (2008) en Rome (2009). Dit terwijl ik me soms prima in de bekroning en het puntenaantal kon vinden. Zoals vaak is te lezen in onze vakbladen, is jureren lastig en dat geldt zeker voor het jurygesprek.

Ik was dan ook positief verrast door de scherpe en gerichte feedback die ik in Stockholm tijdens het jurygesprek (met Peter Suhadolc en Damian Läge) kreeg. Heel duidelijk gaven ze aan dat ik me voor het onderdeel ‘filatelistische kennis’ weliswaar niet druk hoeft te maken om wat ik laat zien, maar dat de filatelistische toelichting echt beter kan en moet. Dit werd met enkele voorbeelden duidelijk onderbouwd. Hun kritiek heeft me gestimuleerd om de bondsbibliotheek te bezoeken en een bezoek aan de bibliotheek van de Royal in Londen staat gepland. Met deze feedback was mijn toch al geslaagde bezoek aan ‘Stockholmia 2019’ compleet.

Ik was ook verrast dat de jury (ook nadat ik ze erop wees) geen problemen had met het zogenaamde borderlinemateriaal dat op diverse plekken in de astronomiecollectie zit. Ze stelden duidelijk dat het vooral haarscherp duidelijk moet zijn dat je weet wat je toont.

Dit is een positievere benadering van borderlinemateriaal dan ik geregeld op tentoonstellingen hoor en in onze bladen lees.

Afbeelding 3 betreft één van de voorbeelden van een filatelistische toelichting die verbetering behoeft. In mijn astronomieverzameling staat (tot nu toe) nauwelijks filatelistische informatie bij dit stempel van 10 maart 1845. De thematische jury gaf aan dat het tarief van 18¾ cent bijzonder genoeg is om te verklaren. Ik had dat helemaal niet uitgezocht. Inmiddels weet ik het volgende:

- De Spaanse dollar is tot 1857 een wettig betaalmiddel in de USA en heeft eenzelfde waarde als de Amerikaanse dollar. Eén Spaanse dollar bestaat uit 8 reales. Eén reale heeft dus een waarde van 12½ Amerikaanse cent. Het ‘vreemde’ tarief van 18¾ cent is gelijk aan het ‘normalere’ 1½ reale.
- De Amerikaanse Postal Act van 1825 bepaalt dat voor een afstand tussen 150 en 400 mijl een tarief geldt van 18¾ cent per ‘(single) letter sheet’. De afstand binnen de staat New York tussen Montezuma en Albany is iets meer dan 170 mijl en de brief is inderdaad een ‘letter sheet’, linksonder is dit met ‘single’ aangegeven. Het tarief klopt dus.
- De brief is van 10 maart 1845. Een week eerder heeft het Amerikaanse Congres bepaald dat tot 300 mijl uniforme tarieven gaan gelden. Het oude systeem van sheets tellen is te bewerkelijk geworden. Het tarief wordt dan veel lager: 5 cent. Dit nieuwe tarief gaat op 1 juli 1845 in. De briefschrijver is net te vroeg om daarvan te profiteren.

André Scheer

□

